

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је, да се:

Витомир Јовановић, полицијски писар прве класе среза парафинског, на основу § 69. закона о чиновницима грађанског реда, а по молби својој, стави у стање покоја с пенсијом која му припада према годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 31. јануара 1908. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Односно питања: ко има да врши испитивање душевног стања окривљеног, § 67 крив. пост. замењен је тачком 12 члана 26 б закона о изменама и допунама у закону о уређењу санитарске струке од 30 марта 1881, које су измене донете 17 јануара 1905. По § 67 то испитивање имали су да врше по могућству два лекара. Међутим, поменути закон о изменама и допунама у чл. 26 б т. 12 предвиђа другачу процедуру за време испитивања душевног стања. Поменути закон предвидео је ту процедуру само за случај, кад се на главном претресу појави сумња у подобност оптуженог за одговарање или кад се на оптуженом примете знаци какве душевне болести. У таквом случају суд је дужан да позове лекара ради прегледа оптуженог; ако суд из мишљења тога лекара може да изведе и најмању сумњу у подобност за одговарање оптуженог, упутиће га у окружну болницу на посматрање. Управа болнице, ако нађе, да је потребно више стручно посматрање, може тражити од министра унутрашњих дела, да се оптужени упути у болницу за душевне болести на посматрање и оцену. Но, сем ове другачке процедуре, поменути закон предвиђа и краћу процедуру. Закон вели, да „Суд у свима сумњивим случајевима може сам решити, да се окривљени упути на посма-

трање у болницу за душевне болести“, т. ј. то суд може учинити пошто је из мишљења лекара, који је на позив суда оптуженог прегледао, нашао, да је то сумњив случај.

Закон ништа не вели, како ће поступити иследник, кад се у генералној истрази појави сумња, да је обвињени душевно болесан. И ако закон ништа не говори о овоме, иследник има у свима сумњивим случајевима да поступи онако исто као и суд, кад се сумња појави на главном претресу. Од оцене иследника или суда зависи, хоће ли узети дужу или краћу процедуру, али је у интересу бржег поступка за већу препоруку краћа него ли дужа процедура, јер и прва даје довољно гаранције за правилност оцене окривљеног.

Управа болнице за душевне болести поступиће са ободелим окривљеним приликом посматрања у свему као и са осталим болесницима. Мишљење о душевном стању окривљеног има да даде нарочита лекарска комисија, коју одређује министар унутрашњих дела на предлог управе болнице. Иследник или суд дужан је да стави болници на расположење и сва потребна акта дотичне кривице, јер се у тим актима може наћи потребна грађа, која ће лекарској комисији олакшати како посматрање тако и давање мишљења. Тако се у актима обично налазе саслушања свих лица, која су знала што казати о душевном стању окривљеног, о његовим животним приликама, о његовој прошлости и др. Уз акта истраге болници за душевне болести има се послати и мишљење лекара, који је окривљеног први пут прегледао.

Лекарска комисија у своме мишљењу, на основу § 67 који је у свему осталом остао и даље у снази, има на првом месту казати, да ли је окривљени душевно болесан, и ако нађе да јесте, има да одреди природу, начин и степен болести. Сем тога, комисија има да даде мишљење и о дејству болести: да ли је болест непрекидна или се јавља с временом на време; али се нарочито тражи да каже и то, да ли је у време извршења кривичног дела постојало поремећено душевно стање и у ком степену. Вештаци, дакле, нису позвани да решавају о томе, да ли је окривљени подобан за одговарање, јер је то правно питање, које решава суд, већ они имају да дају одговор само о томе, да ли је окривљени душевно здрав или не, а то је фактичко питање, од кога и зависи решење правног питања.

IV Сравнивање рукописа.

Исправа може у себи да садржи биће једног кривичног дела, а може да буде и облик у коме се јавља једно од доказних средстава, те је стога често у истрази од значаја питање, да ли је исправа истинита т. ј. да ли је исправу написао или само и потписао онај, који је у њој означен за издаваоца. Законик у § 69 не говори о томе, како се доказује истинитост ма које исправе⁸⁾ већ само о начину, на који се доказује истинитост исправе, у којој је окривљени означен за издаваоца и то у случају кад он ову не признаје за своју, а нема ни сведока, који би посведочили да су били присутни кад је он исправу писао, онда се има извршити *сравнивање рукописа* (comparatio literarum).

Како способност да се оцени рукопис у главном долази од многог читања разних рукописа, а не од неке нарочите стручне спреме, то би сравнивање рукописа у многим случајевима могао вршити и сам иследник или суд. Али § 69 наређује, да ће се то сравнивање „средством вештака чинити“, те, према томе, иследник или суд неће моћи сам то предузимати. За вештака може бити узето свако лице, које по свом позиву има посла с разноврсним рукописима, као што су архивари, књиговође, учитељи писања и др. Сравнивање се има извршити с несумњивим рукописом окривљеног. Треба обратити пажњу на то, да се ради сравнивања добави рукопис окривљеног из онога времена из кога је и сумњива исправа. Поред тога, може иследник или суд наредити, да окривљени на протоколу пред вештацима напише своје име или коју другу реч. Вештаци имају обратити пажњу нарочито на све карактерне знаке појединих писмена.

На исти се начин има извршити сравнивање рукописа, ако је исправа на страном језику написана, само што се она има у министарству иностраних дела превести и на српски језик.

V Прављење лажног новца.

Ако је у питању кривично дело прављење лажног новца, онда се вештачењем има утврдити, да ли је сумњиви новац, па био он метални или папирни, прави или лажан. То је једини случај вештачења, у коме иследник нити бира вештаке нити руководи вештачењем. По § 70 крив. пост. дужан је иследник папирни и метални новац да пошаље министру финансија, који наређује вештачење и бира вештаке. Сем новца иследник има да пошаље и сва оруђа којим су новци прављени као и сав остали материјал, потребан за прављење новца, ако га има. Вештаци имају дати мишљење само о томе, је ли дотични новац прави или лажан. То мишљење дужан је министар финансија доставити иследнику; тако исто дужан је вратити и све оне предмете, који су му били послати.

VI Паљевина.

Код кривичног дела паљевине наређује § 68, да иследник на месту паљевине изврши сложени увиђај, т. ј. увиђај с вештацима. Тим увиђајем има да се утврди, колико су од места паљевине удаљене околне зграде, колика је опасност претила тим другим зградама, као и све остале околности из којих се може извести, да ли је паљевина случајна, или је последица небрежливости укућана, или је сам сопственик запалио да би добио обезбеђену суму или је ко трећи намерно запалио дотични предмет.

⁸⁾ О томе, шта је исправа и на који се начин доказује њена истинитост види даље у глави V „Исправе.“

На првом месту, ако је могуће, треба утврдити место на коме се ватра прво појавила, као и то, да ли је ватра избила само на једном месту или једновремено на више места. Тако исто је потребно тачно утврдити време, кад се ватра појавила, као и то, колика је опасност претила животу и имању људи од пожара. Треба нарочито обратити пажњу и на то, да ли пожар није настао услед тога, што су се неки предмети сами запалили; ради тога треба утврдити, да ли је у запаљеној згради било запаљивих предмета или не, и да ли се ватра у опште могла сама проузроковати. Увек се код паљевине има утврдити, да ли је запаљени предмет био осигуран или не; ако је изгорела кућа била осигурана, иследник треба да обрати пажњу на то, да ли је сопственик куће раније износио из куће какве ствари, и ако јесте, које су то ствари. Најзад, код сваке паљевине мора се утврдити количина штете. За вештаке код паљевине иследник треба да узима зидаре, архитекте и друга лица која се баве подизањем грађевина.

§ 20.

Вештачко мишљење као доказ.

Као што је раније у § 15 речено мишљење вештака јесте самостално доказно средство, јер су предмет вештачења само оне чињенице, за чије је опажање и оцену потребна нарочита стручна спрема или вештина, коју иследник или судија нема. Да вештачко мишљење може бити потпун и самосталан доказ о истинитости важних чињеница, види се и из § 224 који гласи: „оно што би од више, а по обстојателствима и од једног вештака (§ 55), у законској форми нађено било да постоји, може се за правно доказано сматрати.“ Доказна снага вештачког мишљења почива на читавом низу основа, који треба заједно да се стеку, па да се вештачком мишљењу прида потпуна доказна вредност. Најважнији од тих основа јесу ови: 1. Потребна стручна спрема, коју изабрани вештаци имају, даје довољно гаранције, да је мишљење о важним чињеницама дато по свима правилима науке или вештине. 2. Свако вештачко мишљење мора бити образложено. Ти разлози, који налазе свој извор у науци или вештини, најјачи су основ за доказну вредност вештачког мишљења. 3. У случајевима у којима више вештака врше вештачење, сагласност свих вештака у мишљењу такође је један јак основ за доказну вредност вештачког мишљења.

И ако има доста основа са којих се вештачком мишљењу има да прида доказана снага, ипак то не значи, да суд мора свако вештачко мишљење, добијено било у генералној било у специјалној истрази, узети за потпун доказ. Суд *може* али *не мора* то узети, и хоће ли га узети за потпун доказ или не, зависи од оцене суда. Но, пре оцене суда, свако вештачко мишљење мора бити предмет претресања на главном претресу. Странкама се мора дати прилика да даду своју реч о учињеном вештачењу, да војују противу вештачког мишљења, а да би то странке могле учинити, мора им се најпре доставити садржај вештачког мишљења. До садржаја вештачког мишљења странке долазе на тај начин, што се протоко вештачење са вештачким мишљењем има да прочита на главном претресу, или што се вештаци саслушавају на главном претресу или што се вештачење врши на главном претресу и што вештаци у присуству странака врше опажања и дају своје мишљење. Пошто су странке дале своје изјаве о учињеном вештачењу, суд подвргава исто својој оцени.

(наставиће се)

Д-р. Бож. В. Марковић.

ПОГРЕШНА ПРИМЕНА

§ 59. тач. 4. и § 59. т. 7. казн. зак.

Глава V казненог закона, у којој се говори о олакшавајућим и отежавајућим околностима, од особите је важности у систему казненог права. Њена се важност нарочито огледа у утицају појединих околности на одмеравање казне у границама максимума и минимума, који је принцип одређивања казне усвојио наш закон. С погледом на принцип казненог права, да се казна има индивидуализати према сваком кривцу с обзиром на његову кривичну радњу и величину кривце, испољене у истој радњи, овако поступање нашега законика налази опште одобравање. Њиме се даје судијској оцени кривце шире поље рада при индивидуализацији кривце и одмеравању казне, а од особите је важности то, што стицање више околности, било оних што олакшавају кривицу, или оних што отежавају, знатно мења у опште — *in abstracto* — запрећену казну за извесно *in concreto* извршено кривично дело. Из овога се јасно види, колико је интересна и колико пуна одговорности дужност судије при изрицању правде, и колико се од њега с правом може захтевати, да тачно зна и утврди значај и прави домашај оних околности, које утичу на индивидуализацију казне. Циљ је ових редова, да изложе правни значај двеју олакшавних околности: доброг владања и признања, оних околности, скојима се у судској пракси најчешће срећемо, и које на величину казне имају највећи утицај а за које налазимо, да се делом погрешно размемевају како од стране судова, тако и, што је сасвим природно, од полицијских власти. Не упуштајући се у истраживање узрока погрешном тумачењу ових одредаба, јер се ту има посла само са произвољним претпоставкама, ми ћемо овде само изложити њихово погрешно тумачење с обзиром на законске прописе, и скренути пажњу на штетне последице од даље погрешне праксе.

а). *Добро владање.* У § 59. т. 4. казн. зак. каже се овако: „Ако се кривац пре учињеног дела свагда добро владао, или се из поступања његовог при самом делу или и после овога види, да није сасвим покварен и неваљао човек.“

Овде се предвиђају две ствари, чији је значај различит, али производе исто дејство. С једне се стране захтева, да је утврђено: да се кривац пре учињеног дела добро владао, док се с друге стране („или“) ставља на равну ногу случај, кад се тврди: да кривац није сасвим покварен и неваљао. Оцена о томе, кад се има извесно лице сматрати, да је добро владања, по мишљењу судске праксе, није апсолутна и неограничена, и предата искључиво судији у руке; она је ограничена једним нарочитим законом, који, по нашем мишљењу, нема ничега заједничкога са казним законом, и тако рећи одузета донекле од судије, јер га спречава у неограниченој примени казненог законика, према значају његових

одредаба, имено законом о општинама, чл. 16. т. 3. — Ту управ није казато, које је лице доброг владања, јер се полази од презумпције, да су сви људи доброг владања, већ се каже, која лица нису доброг владања. То је набрајање извршено исцрпно и обухвата два случаја: а) нису доброг владања они, који су били осуђивани за проста из користољубља учињена злочинства и преступе, док не поврате грађанску част, и б) они, који се налазе под судским ислеђењем због под а. именованих дела, док се не оправдају. И ако нигде није казато, да ће овај закон бити меродаван свуда за оцену владања, ипак су наши судови узели њега за основицу, ма да је у њему одређење рђавог владања формулисано у једном сасвим другом циљу, о чему ће ниже бити речи. Већ у погледу утврђења другог факта: покварености и неваљалости кривчеве, суд је слободнији у оцени, јер није при том везан ни за каква правила. Све што се од судије тражи, то је, да у разлозима своје пресуде изложи по чему сматра, да лице није покварено или неваљало, ако се на тај факат као доказ удара тужбом државног или приватног тужиоца. За ту је оцену меродавно једно нарочито време: време извршења дела и време после извршеног дела, т. ј. понашање — поступци кривчеви у то доба. Ако се из њих види, да кривац није сасвим покварен или неваљао човек, то се има узети исто тако, као и да је он доброг владања. Кривац може у ствари бити и покварен и неваљао у извесној мери, али та поквареност не сме бити потпуна, јер закон вели „сасвим“ покварен.

Само ово излагање довољно је, да представи: колико је неподесна оваква стилизација § 59. т. 4. к. з. Док се с једне стране захтева, да се кривац *свагда* добро владао дотле се на другој страни отступа од те строгости, па се фаворизира поквареност кривчева тиме, што се допушта постојање извесног степена покварености и изједначаје у дејству са постојањем дуготрајног доброг владања.

Ствар постаје у толико деликатније природе, ако се утврди, да кривац није доброг владања, али се опет утврди, да се приликом извршења дела и после тога, није показао као „сасвим покварен“, ма да је увек, па и приликом извршења дела и после истог био довољно покварен и неваљао. Појам доброг владања односи се на време до извршења дела, док се поквареност цени само према времену од извршења дела па на даље. При свем том поквареност служи за основицу утврђења ранијег рђавог владања и искључењу постојања околности доброг владања. На једној страни ранија минимална поквареност кривчева, н. пр. што је осуђен због каквог богателног из користољубља извршеног преступа, повлачи за кривца не само губитак олакшице из § 59. т. 4. већ му ствара нарочиту отежицу из § 65. т. 5. — што је раније кажњен, — док на другој страни знатно већа поквареност на пр. при каквој тешкој телесној повреди, којом је изломљена рука или нога повређеном, не производи никакву штетну

последицу за кривца, у смислу отежавне околности, само због тога, што је рецимо кривац био толико присебан, да повређеног одведе лекару или зовне лекара, да га лечи, или код побачаја треће лице, пошто је дало жени какво средство да побаци, из страха од њене смрти при побачају позове лекара у помоћ. Ова далеко већа поквареност, која се паралише често не вољом кривчевом, већ стицајем прилика, страхом или препреденошћу кривчевом, не производи никакво штетно дејство у погледу кривце, јер не носи обележје потпуне покварености, већ може још да се узме, да је кривац доброг владања, да има дакле олакшавну околност.

При примени овог законског прописа наши судови нису тако скрупулозни. Они се чак шта више и не базирају довољно на законски пропис, а нарочито после одредбе закона о општинама у погледу доброг владања. Док се у § 59. захтева, да се кривац *свагда* добро владао т. ј. од времена апстрактне до времена конкретне урачуљивости, при чему није ближе казано, шта се разуме под добрим владањем, дотле је по зак. о општ. за ову оцену доброг владања меродавна судска осуда и то за нарочита дела, а ова околност (§ 65. т. 5. к. з.) застарела према §§ 78. и 74. к. з. као и само дело или пресуда (одлука Опште Седнице Касационог Суда од 12. VIII. 1905. Бр. 6777), из чега излази: да није потребно бити „свагда“ доброг владања већ само за онолико времена од извршења дела у назад, колико треба да је наступила могућност застарелости раније осуде.

Према томе значај доброг владања, и његов појам како је регулисан нашим казн. законом и зак. о општ. није добар и било би желети, да се судској оцени остави, да ли ће узети, да је извесно лице доброг владања или није, да ли је покварено и у коликој мери или не. Одредбе наших закона не само да су противне једна другој и без дубљег разлога, већ дају могућност за неправедну примену казне, пошто судови сматрају да су просто везани законом о општинама, да усвоје постојање доброг владања увек, чим нема осуде за тамо именована дела. Ово схватање судова је стално и без изузетака, па се и не мисли да би се друкчије могло узети, ма да томе ништа не стоји на путу. Ево разлога за то.

Закон о општинама је специјални закон, који нема задатак да доноси допуне одредбе казним закоником, нити може служити као споредни казним закоником у смислу општег казненог законика. Одредба чл. 16. зак. о општ. има други значај; она је с тога тога редигована што се хтело, да се извесна лица, имено судом осуђена за извесна дела, искључе из уживања извесних грађанских права, имено исељавања из општине а при том се није ни помишљало, да се у опште да кривично-правни појам доброг владања, о коме говори § 59. т. 4. Ово се још јасније види из чл. 16. т. 3. под б. зак. о општинама, где се вели, да је исељавање забрањено и ономе, који се

налази под судским ислеђењем за користољубива злочинства и преступе, пошто се то лице сматра, да је рђавог владања. Из овога би изашло, да окривљено лице за крађу, и ако пре тога није било никад судом осуђивано за какво злочинство или преступ из користољубља, нема олакшицу доброг владања, ма да се свагда дотле добро владало, само с тога, што се налази под судским ислеђењем за дело из користољубља учињено, пошто такво ислеђење даје оцену морала под ознаком: »рђавог владања«. С тога мислимо, да при оцени питања о добром владању није меродаван чл. 16 зак. о општинама, — јер извесно лице може бити рђавог владања, и ако није било судске осуде, — већ само § 59. т. 4. к. з., при чијој примени суд има неограничено право оцене о владању кривца. Тиме не велимо, да се и за лице судом осуђено може рећи да је доброг владања, јер такав закључак забрањује § 65. т. 5 к. з., који предвиђа ранију осуду, као отежицу, те би било бесмислено усвојити, да раније судом осуђени кривац у опште ма за какво дело има добро владање, пошто би се дошло до тога, да се олакшица доброг владања и отежица раније осуде ниште што свакојако није идеја закона. Ранија осуда ма за које дело искључује по нашем мишљењу постојање доброг владања.

Али баш овај факат раније осуде, којим је искључено добро владање, још јасније показује, колико је бесмислен други део тач. 4. § 59. к. з. (о покварености кривца), јер му се делимична поквареност при извршењу дела, која га несумњиво понова представља као човека рђавог владања, узима ипак за олакшицу и парализује знатним делом отежицу раније осуде!

(свршиће се)

Д-р Д. М. Суботић.

УБИСТВО

(СА ГЛЕДИШТА ИСТРАГЕ)

(A. Thiénard.)

(НАСТАВАК)

У осталом, упућујемо читаоца на научне студије господe Orfila, Devergie, Gardien, Briand et Chaudé-a, за процену ових деликатних питања из судске медицине, која не могу наћи шире место у овом скромном делу.

У овој последњој хипотези коју посматрамо, кад је жртва нађена у другом месту а не у оном у коме је подлегла, од суверене је важности за само истраживање њеног идентитета, познати ово последње место. Заиста, нигде се власти неће више надати да ће моћи поцрпсти згодније елементе да олакшају ово истраживање него у околини злочина, у којој је жртва становала може бити, где се бавила више или мање дуго, док је још била жива и где ће је следствено моћи познати.

У осталом треба бити проникнут том идејом да ако је убица нашао за добро да жртву пренесе више или мање далеко од места где је пала под његовим ударцима, да то није без озбиљних мотива; ако је он тако радио то је с тога да би уништио трагове злочина, пошто је знао да је она била позната у околини, и да би се њен идентитет тамо лако утврдио; иначе зашто би се решио на овај вешт тактични маневар, но, који је крајње опасан?

Отуда је од огромног интереса сазнати где је злочин био учињен, то што није лако кад је жртва одсутна, кад није, да се послужимо освештаном правном формулом, пружен *corpus delicti*. Трагови који откривају извршење једног злочина моћи ће се открити у истини, и покрај све бриге убице у оште, да их збрише; али да ли ће они сведочити да је то какво одређено лице које је убијено, кад је његов леш био пренесен на сто миља одатле. (као што је то било код вратара Тује) кад ништа од жртве, никакав траг од ње саме, никакав предмет који њој припада, није остало на земљишту на коме је подлегла?

Ове тешкоће доказују потребу да власти које имају да решавају ове деликатне проблеме, треба да достављају једна другој, у више или мање јачој светлости, према приликама, своје протоколе који се односе на њихове прве констатације, било да се оне тичу проналаска леша, с једне стране, било проналаска трагова извршења убиства с друге стране. Хармоничан однос може да постоји између ових разних факата који и ако су извршени у разним околностима места, могу да се везују за исти узрок: на властима је да га се докопају, да га одреде, да дефинишу одношаје по којима се здружују; срећни су они који у извршењу ове често незахвалне задаће, буду располагали особинама да могу добро да проникну, намиришу и дубоко прозиру, какве особине тражи ова задаћа!

* * *

Протокол констатовања.

Старе уредбе познавале су корист овог протокола који служи за основ истрази. Члан први одељка IV кривичне уредбе од 1670. наређивао је: »да ће судије састављати одмах и без померања протокол стања у коме би се нашла рањена лица или мртво тело, укупност места у коме је био учињен деликт и свега онога што може да послужи било да оправда или окриви«, и ова је одредба прећутно репродукована у чл. 32. законика о кривичном поступку, који налаже прокуратору републике дужност, да у свима случајевима деликта кад је кривац ухваћен на делу и кад је дело такве природе да повлачи срамну или бешчасну казну, да оде на место без икаквог одлагања »да тамо састави потребне протоколе у циљу да се констатује *corpus delicti*, његово стање, стање места и да прими изјаве лица која би била присутна или која би имала да даду обавештења«. (Чл. 32. законика о кривичном поступку).

Ова је дужност у осталом општа за све чиновнике судске полиције који истражују *flagrante delicto*.

Пазите добро на ове изразе текста: »без икаквог одлагања«. То значи да најмање небрежење у сличној материји може бити озбиљно и фатално; жртва ако још није мртва, може умрети у овој драгоценој интервали, и да нико није могао прибрати њене последње исказе, убица побећи, сакрити на сигурно место корист од злочина или му уништити трагове; може да падне киша да исквари, ако не и потпуно да збрише, драгоцене отиске ногу који су често једине индиције кривчевог присуства на месту дела. Службеници судске полиције, ма кога да сте степена у служби коју вршите, оставите све на страну да похитате испунити ову свету дужност; она вам налаже да хитно радите у овим журним приликама; најмање закашњење може бити фатално!

Један факат који смо констатовали много пута и који је јако за сажаљење у пракци, то је поплава места злочина од стране светине. Тек што се вест о извршеном злочину распрострала у околини, а љубопитљива светина, жељна може бити сличних емоција, нагрће око леша, тако да истражни судија налази по своме доласку само једно поље угажено хиљадом људских корака између којих је у будуће немогућно разликовати кораке убице од корака жртвиних.

Зар се не би могло отклонити ово стање ствари? Била би дужност кметова, који су у селима први извештени, жандарма, полицијских комесара, примирителних судија, да пре доласка државног заступништва, узму иницијативу енергичних мера да се предупреде сличне злоупотребе. Пошто су сами констатовали стање жртве, да се пожуре дакле да затворе једном заштитном оградом поље на коме жртва лежи, забрањујући потпуно приступ публици; ма колико да је проста ова предостројност она ће бити од користи у пракци, и ми би били срећни с наше стране, да је она била извршена код разних убиства, која смо имали да истражујемо.

Иследна власт чим дође на место злочина приступиће најподробнијем испитивању жртве: она ће описати у своме протоколу њен општи изглед, — и разне особине које жртва може да показује. Ране чији се трагови налазе на њој биће сумарно одређене у протоколу у погледу на њихов број, њихово место, њине видљиве димензије; судски лекар дужан је да оцени тежину, карактер рана, да ли су произведене или нису *post mortem*, којим редом помоћу каквог вероватног оруђа, и т. д. и т. д. Ове разне конклузије може да изведе са довољним ауторитетом само лекар који би вршио секцију; био би по све неувиђаван иследник који би решавао без помоћи стручњака ове чисто деликатне проблеме судске медицине у којима он треба да интервјуише само индиректно, да расветли његова објашњења, да контролише својим присуством задаћу коју је поверио експерту.

Ну, у погледу на спољашњи изглед леша, иследник не треба да пренебрегне никакав детаљ; тако независно од општег описа жртве, протокол треба да спомиње специјално њен тачан положај на земљи: да ли је лежао на леђима или окренут лицем к земљи, накренут на десну или на леву страну, је ли који део тела био савијен; да ли је леш био го или обучен; природу, стање његовог одећа и т. д. и т. д. Слични детаљи неће бити сувишни; неће бити на одмет изобиљност свих ових детаља, кад треба да се представи сцена, и понављамо то, у току истраге биће корисно консултирати их.

Често пута се догађа да убица наметне извесне предмете у руке своје жртве да би створио код иследника лажну хипотезу о самоубиству, напрасној смрти или да би омануо иследника о околностима у којима је злочин био учињен.

Тако су Блим и Тома, убице трговца с намештајем Алберта, који су осуђени на смрт одлуком кривичног суда Сене од 28. маја 1885. метнули новине у руке њихове жртве да би створили уверење да је она умрла напрасно за време читања. Заста су лекари и цео свет држали да је ова жртва подлегла услед какве грудне болести, која ју је снашла, пошто на њеном телу није било с поља никаквих трагова насиља. Али је истрага у скоро утврдила да Алберт није знао да чита а секција леша показала је да је смрт имала насилан узрок. Окривљени признаше.

Из овог примера види се са каквом резервом, са колико мудре обазривости треба да се уверава иследник који врши прве констатације. Спољашњи изглед леша често vara; не треба сувише лако допустити привидну истину; неповерење које се оправдало були, резервисана стална сумња, то су својства која треба да господаре код свакога који је одређен законом да врши ову деликатну мисију!

Срећом ова обмана, овај варак на који указујемо, а који треба имати у виду и неповеравати се слепо, не сретa се у свима случајевима; такође испитивање предмета које жртва држи својим уоченим прстима, показује други положај кад хоћемо да представимо сцену како је била у ствари, јер је друкчији положај предмета кад је природна контракција мишића који их држе згрчени, кад смо далеко од сваке обмане; обавештење које потиче отуда не треба пренебрегнути јер оно може да расветли многу мрачну страну. Ако је обмана неоспорна, несумњива и довољно опажена, треба се потрудити да се проникне мотив (побуда) који је руководио убицу да јој прибегне; сазнање овог мотива интересује такође истрагу која ће моћи отуда да извуче корист за правац који је zgodно дати истраживању.

Одело жртве треба такође да буде предмет пажљивог и скрупулозног испитивања.

Баш у случају кад је идентитет жртве апсолутно утврђен, одело ће моћи дати корисне упуте да би се представила сцена злочина. Тако ако би одело било поцепано, може се у извесним случајевима закључити из ове околности да је било

борбе и да следствено на убици може бити трагова борбе, трагова по којима се он може познати у истрази.

У другим случајевима, хаљине жртве могу дати драгоцене индиције о самој личности убице. Жртва је, бранећи се да би се сачувала од напада убице, могла дочелати га за косу, за браду. Како би био интересантан у овоме случају, проналазак косе или какве длаке од браде на поцепаном оделу жртве, која би се разликовала од њене длаке!

Испитивање ценова има исту важност; ако су ценови изврнути, из тога се може извести да је убица опљачкао жртву, околност на којој се треба задржати ради оцене побуде. 12. новембра 1884. кмет општине Хупевил нађен је убијен у својим колима у којима је убијен из пушке. Да ли је освета или крађа била побуда за овај злочин? Околност што су ценови у његовим панталонама били изврнути, помогла је да се утврди да је овде била побуда крађа.

Исто тако треба узети у обзир предмете који су били у ценовима; ако се међу овим предметима нађе какав буђелар, уверићемо се кад га отворимо да ли је празан или садржи какву суму новаца, чију количину и монету треба означити.

Пажња власти такође треба да буде управљена при овом испитивању ценова на крвне мрље којима они могу бити упрскани, мрље које ће помоћи да се утврди да ли су руке убице биле попрскане крвљу жртве кад их је опљачкао; исто тако и у погледу на буђелар на коме у случају кад је био отворен, може да буде унутра или споља сличних трагова.

На предмете који се нађу у ценовима жртве треба обратити пажњу у толико више, што их може тамо да остави сам убица у циљу обмане.

Фире, убица удовице Себило која је удављена у своме стану 25. марта 1886. пошто је успео да умакне из затвора у коме је био, убије једног скитницу у чијем цепену остави једно писмено у коме је тобож исти изјавио да је одузео себи живот услед кајања због убиства удовице Себило за које је признао да је он исто извршио, протестујући противу окривљења једног суседа жртве на кога је власт сумњала, а који је сусед у ствари био он. Ова апокрифна исповест била је потписана: Furet. Осим тога он се побринуо те оставио у цепену скитнице, његовој другој жртви једну меницу од сто динара и један комад новца од осамдесет динара из хиљадугодишњице од 1768. који је био део суме од 5920 дин. покрадених од удовице Себило. Испочетка се веровало у самоубиство убице ове жене, пошто леш није имао никаквог спољног трага повода; али је секција у скоро показала да је ту учињен злочин и Фире, прави Фире, виновник овога двогубог злочина би ухапшен у Бордо-у. Он признаде у осталом потпуно и осуђен је на смрт пресудом кривичног суда у Доњем — Шаранту 14. априла 1886. (наставиће се)

с француског,
Милош М. Станојевић.
судија.

КОНАН ДОЈЛ И НАУЧНА ПОЛИЦИЈА

У XX ВЕКУ

Dr J. Bercher

(наставка)

Полицијском вештаку неопходно је потребан лабораторијум, у коме ће вршити разноврне пробе и истраживања; његова је још дужност, да се стара о настави научне полиције.

Лабораторијум овај мора, пре свега, бити снабдевен потпуним фотографским материјалом и свима средствима за утврђивање идентитета; он, најзад, мора бити удешен и за хемијске анализе.

Случајеви, који се претресају и испитују у полицијском лабораторијуму, многобројни су и разнолики. Полицијском вештаку додељена је деликатна дужност прављења увиђаја на месту извршеног казнивог дела; он даље испитује и вештачи рукописе и фалсификате свију врста, експлозиве, и предузима све потребне мере за утврђивање идентичности лица и лешева.

Прећићемо укратко сваку од важнијих дужности полицијског вештака, и показати средства којима он располаже.

* * *

Констатовања на месту извршеног злочина. Пре него што би ма коме допустио да дира леш, чији је узрок смрти непознат, судски лекар мора брижљиво извршити преглед тела. На сличан начин и полицијски вештак оптерећан је извесним констатацијама на месту извршеног злочина, које сачињавају други облик увиђаја. Судски лекар занима се само лешом и предметима који су с њим у непосредној вези, док полицијски вештак мора прегледати не само леш, већ и све предмете, ма какве природе они били, који су нађени на месту злочина. Позван истражним судијом, полицијски вештак одлази с њим заједно на лице места, *пре свију других*. И доиста, било би опасно пустити неког трећег, невештог, да уништи трагове и отиске, који доприносе открићу кривца.

Још је неопходно потребно, да се сви предмети, нађени на месту извршеног злочина, тачно измере, као и растојање између њих, а тако исто и да се сваки детаљ прибележи. С обзиром на могућност губитка из вида појединих детаља на месту извршеног злочина, или у случајевима самоубиства, примена фотографије од огромне је важности. Као што вели Расј, фотографија места извршеног злочина, репродукујући верно факте, *вештачко је памћење истражног чиновника*. На судском претресу она ће олакшати објашњења, која су потребна поротницима и судијама о положају места. Фотографија, најзад, може открити извесне детаље, који су невидљиви и за најпажљивијег посматрача; то су: отисци прстију и ногу и крвне мрље, који доцније могу корисно послужити за проналазак познатог злочинца.

Да би се олакшало процењивање димензије на фотографској слици, г. Бертилон препоручује да се на предметима за фотографисање причврсти пантљика од хартије, подељена на десимetre обичним потезима туша. Помоћу простог рачуна могућно је на овај начин читати тачну дистанцију на фотографском снимку. Ове мере предострожности излишне су код новог Бертилоновог метричког апарата.*)

Експлозивни. Изгледа, на први поглед, да вештачење експлозива припада хемичарима, али је ово само донекле тачно. Има случајева, као н. пр. кад је потребно одредити квалитативно и квантитативно смесу једне бомбе, који несумњиво спадају у надлежност вештака хемичара, али има још и нешто друго: експлозивна материја мора се испитати, не само са гледишта хемијског, већ још и са гледишта етничког, као и са гледишта идентификације. Етничка класификација експлозива није, на жалост, још утврђена на начин, прецизан у толикој мери, да би му се могло поклонити потпуно поверење. У овом правцу поље истрага још је у велико отворено истраживањима.

Знаци идентитета, које показују експлозивни, улазе у опште начине за утврђивање идентитета.

Идентификовање злочинаца. Ово је најважнији одељак, који полицијски вештак треба да изучава. Све што је злочинац за собом оставио, овај мора испитати да би открио знаке индивидуалитета. Видљиви или невидљиви отисци прстију, отисци обувених или босих ногу, мрље сваког рода, длаке и, најзад, одело, најчешће су предмет испитивања у циљу идентификовања злочинаца.

Отисци прстију. Под овим никако не разумемо дактилоскопски начин идентификовања, о коме ће бити речи приликом говора о интернационалном картону. Реч је о траговима прстију, које готово увек остављају злочинци на предметима које додирују. То је опасан крадљивац који, разбијајући стакло, оставља на овоме масан отисак меснатог дела свога прста; то је убица, који своју крваву руку наслана на зид; то је обичан крадљивац, који оставља невидљиви отисак својих прстију на мермеру, полираном дрвету, коверту, хартији и т. д. Довољно је имати отисак само једног прста извесне личности, ма и непотпун, али довољно јасан, па успети да се утврди њен идентитет. Нацрти ових отисака у својим детаљима бесконачно су разнолики код разних личности. Висетих налази свега четири категорије ових нацрта, пошто његова класификација води рачуна само о општим конфигурацијама. Променљивост њиховог положаја код разних личности и постојаност код једне исте личности чине да је могућно разликовати разне личности само помоћу једног отиска.

Папиларне линије прстију јесу, дакле, врло важан фактор идентификације, и за г.г. злочинце много би боље било, кад би

* Одамах по овоме писац говори о вештачењу лажних докумената и рукописа. Овај одељак његове расправе публикован је у 52 броју «Полицијског Гласника» за прошлу годину. Прев.

у место отисака својих руку остављали на месту злочина своје посетнице.*)

Масни отисци најчешће су невидљиви, или су једва видљиви; крвави отисци, напротив, обично су јасни, изузев случаја кад се налазе на каквом тамном основу.

а) **Видљиви отисци.** То су најчешће отисци крвави, који се налазе на зидовима, столовима, и т. д. Њихово студирање може се врло лако вршити на њима самима, ако се овим они не би излагали механичком или хемијском квару. Са овог разлога за препоруку је, да се отисак за испитивање претходно фотографиса у природној величини. У извесним случајевима у место фотографисања треба прибећи узимању калуца отиска. То је изврсно средство, које допушта да се вечито сачува отисак, али је његова употреба за отиске прстију врло ретка. Рајс је, међутим, добио одличне резултате помоћу овог средства у једном случају, у коме је директно фотографисање било немогућно.

Не треба никад пренебрегнути узимање отисака и од самог леша, да би се утврдило, да нађени крвави трагови не произилазе од жртве.

Да би се олакшало доцније истраживање треба нађене отиске фотографски увеличати; при овом треба обратити нарочиту пажњу да се оба отиска за испитивање подједнако увеличају.

Само поређење отисака може се извршити на два начина. Први је Бертилонов, и састоји се у бројању папиларних линија које растављају врхове јагодица од тачака у којима се ове линије раздвајају.

Други је начин Рајсов, и састоји се у поклапању отисака. Помоћу овог начина могућно је следовати две методе. Прва се састоји у копирању на обичној хартији увеличане слике првог отиска; други отисак, увеличан у истој мери као и први, копира се на прозачној хартији. Кад се отисак на прозачној хартији стави на отисак на обичној хартији, линије нацрта оба отиска морају се тачно поклапати.

По другој методи треба оба отиска копирати у природној величини: један на клишеу за пројекцију а други на чврстој, прозачној хартији. Помоћу нарочите лампе, слике оба нацрта пројектују се на белом заклону, и овом приликом одмах се види, да ли им се линије слажу.

б) **Невидљиви отисци.** Масни отисци нису увек добро видљиви, а често пута и потпуно су невидљиви, или су једва видљиви; потребно је дакле открити их — изазвати их — да би се могли подврћи испитивању.

На зидовима, картонима и дрвенарији, невидљиви отисци могу се изазвати, по тврђењу професора Лакасања, премазивањем обележених или сумњивих места раствором нитрата сребра (8%) на стаклу помоћу флуоро-хидричне киселине, а на хартији, према методи Форжевој, прањем

* Приликом једне велике и скорашње крађе у Паризу крадљивци су, да би избегли остављање отисака прстију, радили у рукавицама.

ове у мешавини мастила и гуме и испирањем у чистој води.

Има још и других метода, које се могу корисно употребити; отисак на стаклу, разуме се невидљиви, може се још изазвати, ако се осумњичено место после раствором фишина и по овоме пажљиво загреје.

Масни отисци на хартији појављују се веома јасно и по методи Бертилоновој, која се састоји у простом посипању отисака прахом од графита: масне честице задржавају оловне састојке, услед чега се на белој основи појављује при отисак. Ако је, на против, хартија тамне боје, треба је посути белим прахом од магнезијума, услед чега ће се на црној основи појавити бео отисак.

Ове две методе веома су практичне и дају одличне резултате. Примена њихова није, у осталом, ограничена на отиске на хартији, већ и на отиске на јасном или мутном стаклу.

Једном откривени отисак, треба фотографисати у природној величини, или још боље увећати га, па затим приступити упоређењу као и код видљивих отисака.

Строго узев, може се бити без свију ових метода. Отисци невидљиви за око, видљиви су за фотографску плочу, ако се само поставе у положај згодан за фотографисање. Соли и масни састојци дају места лакој рељефу, који се лако познаје на фотографији. Довољно је за ово, да сунчана светлост пада веома косо на отисак.

Отисци ногу. Начин на који се добијају калуци ових отисака помоћу париског гипса, гуме, воска и т. д. класични су и познати свима судским лекарима, те с тога се на њима нећемо задржавати. Ако су у питању отисци босих ногу, могућно их је изазвати истим методама као отиске руку.

Ма какав био отисак, треба га увек фотографисати у природној величини. Да би се имало средство за мерење, треба у исто доба фотографисати једну пантљику од хартије, подељену на сантиметре, и постављену паралелно великој осовини отиска.

Кад је нога боса, њен отисак одлично је средство за идентификацију. На отиску обувене ноге пажљиво изучавање ђонова и клинаца може много користити. Студирање клинаца може још допринети утврђивању идентитета са гледишта етничког. Обућари не употребљују исте клинце у свима земљама и областима, нити их ударају на исти начин, те с тога ово изучавање може у многим случајевима олакшати истраживање полиције.

Треба још поменути, приликом говора о отисцима, њихову студију према разлици у ходу. Овај посао скицирао је Ханс Грос, само што он, истина је, показује пре начин поступања но резултате. Овај пут, дакле, широко је отворен експериментаторима. Претпоставка је, да ће резултати, добивени овим послом, надокнадити обидне тешкоће око истраживања.

Мрље крви, трагови сперме и длаке. Студија питања о идентификовању помоћу мрља и длака изложена је веома јасно у делу професора Лакасања: „Precis de médecine légale“. Свима судским лекарима познати су резултати, који се од овога могу очекивати.

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Г. Милан С. Кондић, полицијски писар пита:

„По § 382. крив. закона, одређена је казна од три до тридесет дана затвора, или у новцу од три до тридесет талира.

По моме скромном мишљењу кад се неко казни са 5 дана затвора треба означити „или са 25 динара новчано,“ док међутим наилазио сам на пресуде појединих надлештава где се у овом случају рачуна овако „5 дана затвора или 15 динара новчано.“

Ја мислим да је ово противно овоме законском пропису, који је специјалан у изрицању казне, јер кад се узме његова минимална казна „три дана затвора или три талира у новцу“ онда никако не може се један дан заменити са три динара, па ма колико му дана била изречена казна.

Молим да се ово објасни у листу.“

— На ово питање одговарамо:

Ако се пресудом досуђује само казна затвора, па се ова на молбу осуђеног има да замени новцем, онда на сваки начин треба водити рачуна да новчана замена не буде мања од минималне новчане казне, коју предвиђа § 382. крив. закона.

То се нарочито може догодити кад је казна затвора само три дана, па се при замени узме по 3 или 4 динара дневно.

Кад је, међутим, самом пресудом одређена новчана казна, она не сме бити мања од минималне казне, коју предвиђа поменута одредба, а на више може ићи до максимума по нахођењу власти и величини кривице, без обзира да ли ће се баш поклапати по пет динара са даном затвора.

Увек је у рукама власти, које казну изричу, да удесе тако свој рад, да се поклапа и са овом одредбом и са прописима § 315. и 316. кр. зак. и § 49. Полицијске уредбе, само, наравно, треба о томе водити рачуна, јер се иначе могу догодити случајеви, на које се у овом питању нарочито и скреће пажња.

II.

Суд општине јањске, актом својим Бр. 23, пита:

„У прошлој години стављена су извесна лица из ове општине од стране општинског одбора, под полицијски надзор и надзор су већ издржали, а сада треба наплатити таксу, на коју су поред надзора осуђени.

Кад је приступљено наплати ове таксе, онда су осуђени изјавили, да они живе на имању својих родитеља, и да немају откуда таксу платити.

Њихови родитељи такође не пристају да таксу плате.

Моли се уредништво за упут: може ли суд ову таксу наплатити егзекуцијом из имања родитеља или не, и шта ће да ради, да предмет оконча?“

— На ово питање одговарамо:

По правилу, постављеном у § 325. а. кр. суд. поступка, ова се такса не може наплатити из имовине родитеља, нити се, пак, то може учинити с обзиром на чл. 19. закона о таксама.

Али, уз мало настојавања општинске власти, она се може наплатити од самих криваца, јер није могућно, да они немају ако ништа друго, а оно своје стајаће рухо — одело — које може бити предмет продаје и наплате таксе.

Од ових, пак, који ништа немају, наравно да се не може ни наплатити, само суд мора то констатовати на дотичном предмету решењем, после учињеног покушаја за наплату, и по том оставити акте у архив.

III.

Суд општине цветановачке, актом својим од 28. децембра пр. год. Бр. 2022, пита:

„Пресудом ваљевског првостепеног суда осуђено је једно лице да плати каси дотичног села 670 дин. поред казне по чл. 70. зак. о шумама, за извршену горосечу у шуми дотичног села ове општине.

Пресуда је извршеном постала, осуђено лице казну је издржало, а осуђени новац селу још није платио.

Грађани дотичног села поднели су овом суду молбу по чл. 34. тач. 4-та закона о општинама и молили суд да сазове засебан збор дотичног села, на коме ће се решити: да ли ће осуђено лице селу платити осуђену суму или ће му се иста од стране села опростити.

Па пошто по тач. 4-ој чл. 34. зак. о општинама суд сазива збор кад суду општ. написмено изјаве жељу и означе општ. потребу најмање једна четвртина правних гласача; то настаје питање да ли је суд у овим случајевима надлежан да сазива зборове у корист појединих грађана и на основу ког законаг прописа; а ако није надлежан на који начин село може ову осуду осуђеном лицу опростити.

Суд је мишљења да у оваквим случајевима није дужан да сазове збор кад се то не тиче интереса општине или села већ појединаца.

Моли се уредништво за обавештење што пре.“

— На ово питање одговарамо:

Не само што суд не сме сазивати збор за предмете ове врсте, јер се овде не види никаква општинска потреба, коју за сазив збора условљава т. 4. чл. 34. закона о општинама, него одмах има да настане код надлежне власти, да се пресуда судска изврши у року, који предвиђа чл. 143. закона о шумама.

Сељанима дотичног села нека суд објасни, да они нису сопственици шуме, те да им отуда припада право да досуђену накнаду штете опраштају, него да и они сами под условима законом прописаним, могу уживати користи које шуме пружају, као што је сеча дрва за огрев, грађевине и т. д.

IV.

Деловођа општине младеновачке пита:

У овој општини, подигнута је кланица за прераду свињског и говеђег меса, у којој се дневно закоље 100—150 бржава свиња.

Сопственик исте прерађује месо у салу и др. и тако прерађено извози на страну а нешто у прерађеном стању продаје и у овоме месту. Према повластици, добивеној од српске државе, он никакву кланичну таксу овој општини не плаћа како на прерађено месо, тако ни на маст ни сланину.

Тај сопственик продаје у овој општини цубок, не само у кланици но и у вароши у нарочитим дућанима, (свеже цигерице, бубреге, мозгове, главе, језике, уши и ноге), а међу тим, ни за то овој општини никакву таксу не плаћа и ако повластицом то није обухваћено.

Овом продајом цубока, знатно се штети ова општина тиме: што овдашњи касани који општини кланичну таксу плаћају, много мање меса троше, па природно је, да и општини овој мање кланичне таксе плаћају.

Моли се уредништво за обавештење о томе: да ли би суд општински сопственика кланице могао оптеретити плаћањем кланичне таксе на продају овог цубока, па ако би могао, то на какав начин, колико и на основу кога закона?

Шаље се уредништву један примерак дате му повластице, ради бољег објашњења, по овој ствари.“

— На ово питање одговарамо:

Трговинско-економске прилике наше земље захтевале су, да се путем повлашћења подигну модерне и уређене фабрике за клање стоке и прераду меса.

У то име и законом од 8. јула прошле године, дата је концесија о којој је овде реч, са најширим повлашћењем.

Како њоме фабрикант није ограничен да своје израђевине и полупрерађевине, не може продавати у земљи, то се не може ни претпостављати, да продаја цубока треба да буде предмет каквога интереса и дажбина, нарочито општинских.

Према томе, не може се од њега тражити да плаћа аренду, на коју општина има права од касана по уредби о касаницама.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

УТВРЂЕНА ИДЕНТИЧНОСТ

У 3. броју нашега листа од ове године изнели смо у рубрици „Нађен леш“ опис једног леша непознатог лица, који је нађен у атару

села Мале Каменице, среза брзопаланачког и скренули смо пажњу свима властима на овај леш.

У почетку овога месеца полиција је успела утврдити идентичност тог лица, и према депеши начелника среза брзопаланачког од 4. ов. м-ца Бр. 2445. то се лице зове **Влајко син Тодоре Стојиљковић**, удове из села Смрдана, среза нишавског. Он је до Митровдана прошле године служио у Кладову код Тодора Мишића, лончара, и тада је пошао кући преко Брзе-Паланке за Пирот.

Извршиоци убиства нису још пронађени.

Позивају се све власти да потраже убице и о резултату нека известе начелника среза брзопаланачког с позивом на депешу Бр. 1145.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

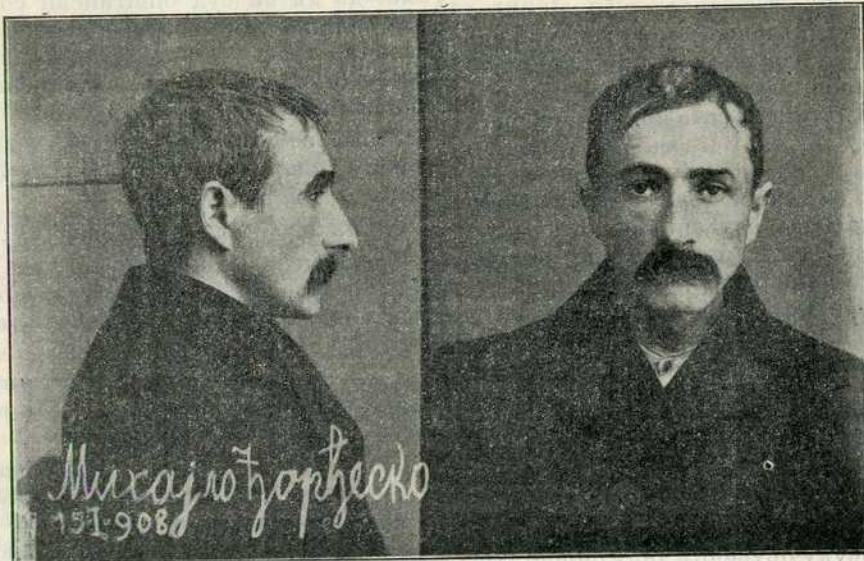
12. прошлог месеца око 6 часова после подне једно непознато лице покушало је код једног овдашњег мењача да размени једну американску банкноту од 500. долара, која није имала никакве вредности пошто је давно повучена из течаја. Мењач је у први мах хтео разменити поднету банкноту али му се доцније учини личност сумњива и одбије је. Ускоро за тим полиција је извештена да се у Београду налази страног лице са лажним новцем и почне живо трагање за њим, обративши нарочиту пажњу комесарима: савске, железничке и топчидерске полиције. Непознати, знајући да ће полиција одмах бити обавештена о његовом покушају преваре, да би избегао одговорност, одмах сутра дан 13. пр. м-ца преобуче се, обрије браду коју је до тада имао и у једном хотелу

долара, 3 пасоша, две заложнице румунске банке, две заложнице београдске заложне банке и два мала кључа.

Сутра дан спроведен је Управи града Београда, код које је на саслушању изјавио, поред онога што је код комесара казао, да је при поласку за Топчидер понео са собом једну ручну торбу, за коју не зна где му је остала. Истрагом је утврђено да је доиста био понео ручну торбу али се она није могла до сад пронаћи. Затим је изјавио да није раније осуђиван.

Управа, видећи да има посла са врло сумњивом личности, обрати се полицији у Букурешту ради утврђења Михајлове идентичности, пославши још у исто време и његову фотографију. После извесног времена, полиција у Букурешту известила је Управу актом о Михајлу, шаљући у исто време и његов антропометријски картон са фотографијом, пошто је он још 28. маја 1906. године мерен и фотографисан при њиховом Антропометријском Одељењу. Тим актом утврђено је, на супрот Михајловом тврђењу, да је три пута судски осуђиван у Румунији: први пут у 1896. години на две (2) године робије због преваре; други пут 1902. године на три месеца робије због преваре и трећи пут 1904. године на четири месеца робије опет због преваре. У Паризу је 1894. године осуђен на један месец затвора због преваре и 13 месеци због крађе. У последње време био је основао једну заложну банку у Букурешту, али је ускоро са многим драгоценостима побегао.

Кад су му саопштене ове раније осуде, све је признао.

замени свој шешир са качкетом. Истога дана око 7 часова отиде до Топчидера трамвајем, ту сачека воз и покуша извадити карту за Софију, али га комесар топчидерске полиције као сумњиву личност задржи од пута и узме на испит. На саслушању је изјавио да се зове **Михајло Ђорђево**, бив. банкар из Букурешта, да је до сада био у Монте-Карлу где је „прокоцкао“ 2,000.000 динара, и да се сад враћа у Румунију. При претресу код њега је нађено: у злату 50 динара, једна аустријска форинта, један српски динар, 10 комада американских банкнота од 50 долара, један комад од 500

Михајло је стар 30 година, средњег раста, очију угасито-зелених, косе смеђе, говори француски, немачки и румунски.

Износити његову фотографију, позивамо све полицијске и општинске власти, а и приватне молимо, ако би што знали о Михајлу и о његовој ручној торби да о томе известе Управу града Београда.

ПОТЕРЕ

Мартин Лидхолм, благајник сканске трговачке банке у Трелеборгу (Шведска), стар 40

година, средњег стаса, плав, очију плавих, лица узаног и дугуљастог, проневерио је један милијун и седамдесет и четири хиљаде крона, и 24. пр. м-ца побегао у иностранство са својом женом, старом 30 год., широким уста, плаво-загаситих очију. Министарство унутрашњих дела наређује свима полицијским и општинским властима, да на ове бегунце обрате нарочиту пажњу, а на случај проналаска, да их ухвате, претресу и притворе, па о свему да одмах известе министарство с позивом на претписи П.М. 1779. Општећена банка обећава награду од 5000 крона и 5⁰/₆ од нађене суме ономе ко ухвати **Мартина**.

Мијаило Гроздановић, берберски радник, ноћу између 30. и 31. пр. м-ца покراо је сав берберски алат **Стевану Милошевићу**, из Сопота, и по извршењу дела одмах побегао. Позивају се све полицијске и општинске власти да **Мијаила** живо потраже и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза космајског с позивом на депешу Бр. 2318.

Глигорије — Гига Ивановић — Станковић, земљодеац, родом из села Лапаштице, среза јабланичког, стављен је под кривичну истрагу и притвор због опасне крађе, али је по сазнању да га власт тражи одмах побегао и до сада није пронађен. Глигорије је стар 35 година, високог раста, сувоњав, у лицу црн, на једној руци и једном образу има белегу од опекотине. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и пронађеног стражарно спроведу начелнику среза јабланичког с позивом на депешу Бр. 3076.

Т Р А Ж Е С Е

Олгу Перић, шнајдерку из Београда, која има да одговара за крађу, тражи кварт палилулски актом Бр. 447. Пронађену треба спровести помећутом кварту.

Даринку кћер Јулке **Стојисилевић**, удове из Београда, које је нестало 19. јануара ове године, тражи кварт савамалски актом Бр. 1164. Даринка је стара 10 година, висока, смеђих очију, сувоњава, у обичном женском оделу. Пронађену треба упутити кварту савамалском.

Александра Јаноха, столарског шегрта из Београда, кога је нестало у почетку овога месеца, тражи кварт савамалски актом Бр. 1261, ради предаје родитељима. Александар је стар 12 година, омален, у лицу смеђ, на себи је имао од одела кратак капут од штофа, црне панталоне, на ногама цинеле. Позивају се све власти да га потраже и пронађеног упуте кварту савамалском.

НАЗНАЊЕ

Комплети „Полицијског Гласника“ за 1905, 1906. и 1907. год., у елегантном тврдом повезу могу се добити у уредништву по цену од 15 динара за једну годину. За оне, који сва три комплета узму уједно, цена је свега 40 динара. Комплети у меком повезу за 1906. и 1907. год. могу се добити по цену од 12 за једну годину, или оба заједно за 20 динара.